

PROPAGANDA ÖĞRETİMİ

Adnan ALTUN

Propaganda Nedir?

- *Açıklamaların manipülasyonu yoluyla insan davranışını etkileme tekniği (Lasswell)*
- *“Propagandanın görevi, örgüt için taraftar toplamaktır. İkinci görevi yeni doktrini anlatmak ve benimsetmektir... Propagandanın amacı, tek tek ve bilimsel olarak kişileri bilgilendirmek değildir. Onun görevi, kitlelerin dikkatini belirli olaylar, ihtiyaçlar ve gerekler üzerine çekmektir... Propaganda, duygulara ve birazda akla hitap etmelidir. Halkın anlayacağı alanda yapılmalıdır. Manevi seviyesini, hitap ettiği topluluğun içindeki en dar kafalılardan bile anlayacağı düzeyde tutmalıdır. Bu şartlar içinde, taraftar olması istenilen kimseler ne kadar çoksa propagandanın manevi seviyesi de o kadar aşağı olmalıdır. Propaganda, karşısındaki topluluğun düzeyinde tutulmalı ve bu durum elde edilen sonuçlarla sürekli değerlendirilmelidir. Propagandada her şeyi karşı tarafı tanıyarak ayarlamak gerekir. Propaganda bir araçtır, hakkında amacı gerçekleştirdiği oranda not verilir. Bundan dolayı hizmet ettiği amaca yardımcı olması için, uygun bir biçimde şekli belirlenmelidir. Genel çıkarlar açısından önemleri çeşitli olan birçok amaç bulunabilir. Propagandanın bilimsel bakımdan içeriği ne kadar yalın ise ve toplumun duygularına ne kadar başvurursa, başarısı da o kadar kesin olur. Başarı, bir propagandanın değeri hakkında yegâne ölçüdür.” (Hitler)*

NEDEN PROPAGANDA?

- 21. yüzyıl bir propaganda çağıdır.
 - Aynı anda yaşanabilirlik
 - *“Demokratik bir medeniyet görüntülerin dilini hipnoz için bir davete değil eleştirel düşünce için bir uyarıcıya dönüştürürse kendisini koruyacaktır”*
Umberto Eco
- Eleştirel Düşünce ve Karar Verme Becerisi
- 20. Yüzyıldaki Gelişmeler
 - Savaş aracı olarak propaganda
 - Reklâm ve pazarlama aracı olarak propaganda
 - Siyasi ikna aracı olarak propaganda

Propaganda Araçları

- Fotoğraf ve karikatürler,
- Gazete, broşür, dergi ve kitaplar,
- Günlük tüketim malzemeleri yoluyla propaganda (örneğin gıda maddelerinin yanına konan broşürler gibi) ve
- Kamuoyu araştırmaları,
- Duvar ilanları, afişler, beyannameler,
- İstatistikler ve raporlar,
- Şiirler, hicivler, nükte ve şarkılar,
- müzik ve piyesler

Propaganda Türleri

- Beyaz Propaganda
 - Kaynak resmidir ve güvenilirdir.
 - Haberin kaynağı saklanmaz, aksine tanınmak ister.
 - Gelişmiş ülkelerde yaygındır.
- Gri Propaganda
 - Kaynak gizlidir.
 - Bilginin dost mu yoksa düşmandan mı geldiği bilinmez.
 - Yalan ve gerçek iç içe geçmiştir.
- Kara Propaganda
 - Kaynak daima gizlidir.
 - Başka bir kaynaktan çıkıyormuş gibi yapılır.
 - Yalan, iftira, sahte delil gibi yer yola başvurulur.

PROPAGANDA PROJESİ İÇİN NELER
YAPMALIYIZ?

1. PROPAGANDA TEKNİKLERİNİ BİLELİM!

ÇAĞRIŞIM

- Bu teknik bir kişi, varlık, nesne veya değerin (bir kişi, grup, kurum, ulus, vatanseverlik vb.) **olumlu** ya da **olumsuz** niteliklerini bir diğerine yansıtmayı amaçlayan bir tekniktir.

SÜRÜYE UYMA

- Sürüye uyma tekniği kalabalığı takip etme, başkaları da yaptığı için yapmak zorunda olduğu mevzuuna başvurur.
- Sürüye uyma propagandası esasen “bir taraf kazanan taraftır çünkü daha fazla insan buraya katılmıştır” mevzuuna ikna etmeye çalışır.

GÜZEL İNSANLAR

- Burada izleyicilerin bu ürünü alırlarsa ya da belirli bir ideolojiyi takip ederlerse çok mutlu ve başarılı olacakları düşüncesine kapılmaları beklenmektedir.

SICACIK VE KIVIRCIK

- Bu teknikte memnuniyet, rahatlık ve sevinç gibi duyguları uyarmak için duygusal görüntülere (özellikle, ailelerin, çocukların ve hayvanların) başvurulur.
- Rahatlatıcı müziğin, hoş sesler ve “samimi” ya da “kucaklanası” gibi birtakım çağrışımlar yapan kelimelerin kullanımını içerebilir.

GÖSTERİŞLİ GENELLEMELER

- Söзде “erdemli kelimeler” olan sivilleşme, demokrasi, özgürlük, vatanseverlik, annelik, babalık, bilim, sağlık, güzellik ve aşk gibi kelimelerin kullanımını içerir.
- İkna ediciler, onların ifadelerini kanıtı değerlendirmeksizin onaylayacağımız ve kabul edeceğimiz umuduyla bu kelimeleri kullanırlar.

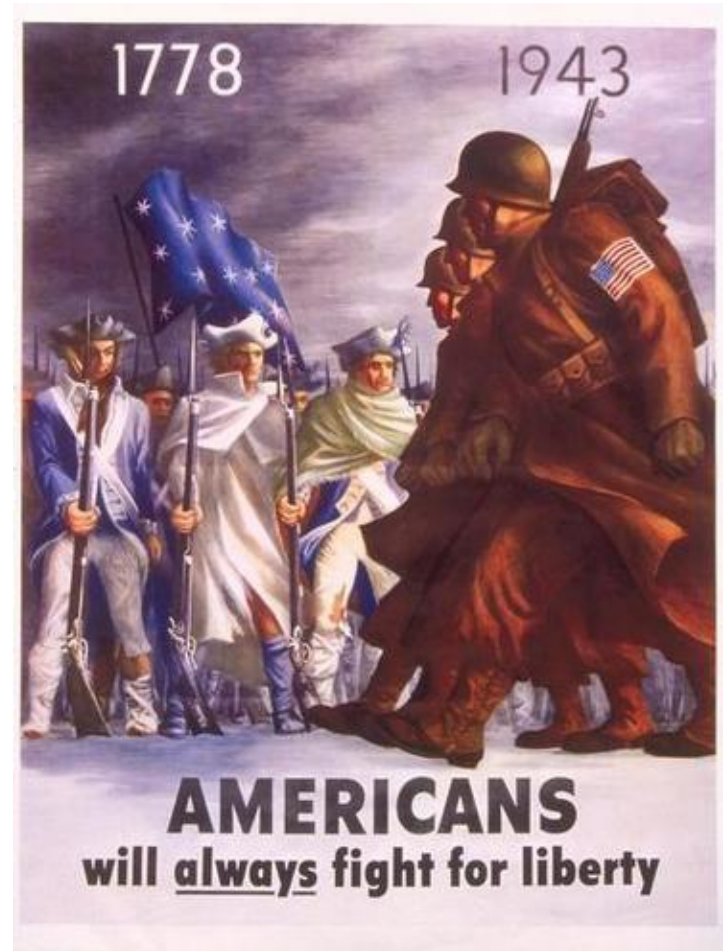
MİZAH

- Reklâmcılar ürünlerini iyi duygularla ilişkilendirmeye çalıştıkları için bizi güldürürler ve daha sonra da ürünlerini ya da logolarını bizlere gösterirler.
- Onlar ürünlerini bir mağazada gördüğümüzde önceki deneyimlerimizin bizlere güzel duygular hatırlatacağını ve ürünlerini seçeceğimizi ummaktadırlar.

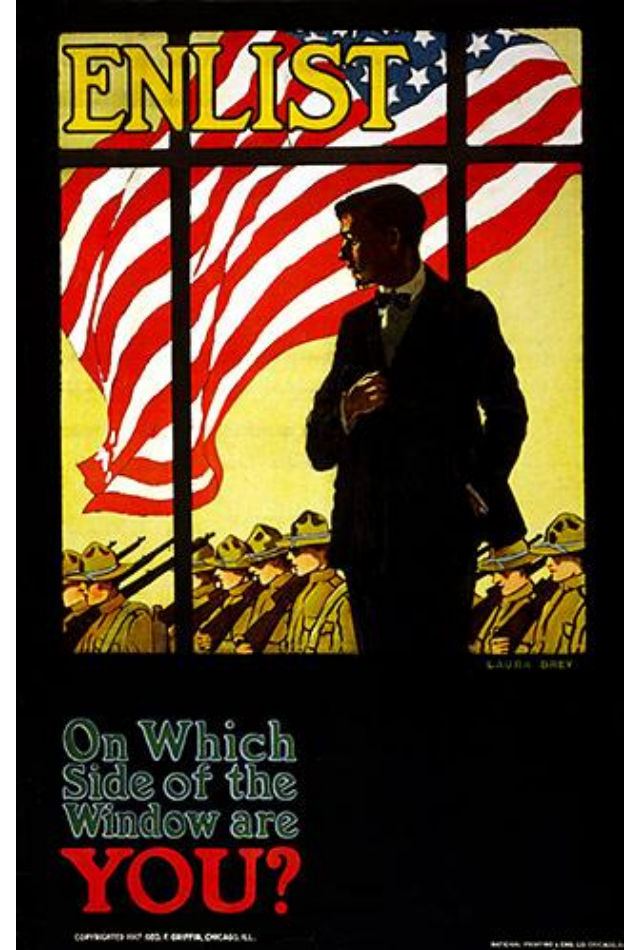
NOSTALJİ

- “Geçmişe özlem” olarak da adlandırılabilen bu teknik yeni tekniğin zıddıdır.
- Birçok reklamcı görünüşe göre daha iyi olan (Tıpkı annemin yaptığı gibi) hayatın basit ve kaliteli olduğu bir zaman başvururlar.
- Politikacılar “eski güzel günleri” geri getirmeyi ve “geleneği” yeniden canlandırmayı vaat ederler.

BELAGATLİ SORULAR

- Bunlar konuşmacıyla aynı fikri paylaşmamız için tasarlanmış sözlerdir. “Doğru” cevabın apaçık ortada olması için oluşturulmuşlardır.
 - “Borcunuzdan kurtulmak ister misiniz?”
 - “Baş ağrınızın hızla geçmesini ister misiniz?”
 - “Terörist saldırılarına maruz kalan ulusumuzu yalnız bırakabilir miyiz?”

2. DOĞRU BİR SLOGAN BULALIM!

ÖRNEK SLOGANLAR

- Yalnız düşüncelere baskı yapmıyoruz (Bir Matbaa).
- Bir gömlek üstün (Bir gömlek firması)
- Başınıza gelen en güzel şey! (Bir jöle markası)
- Yola gelmeyenlere! (Bir bot markası)
- Tek benzeri öteki teki (bir ayakkabı markası)
- İlk bilen siz olun! (Bir haber kanalı)
- Yüksekte olmaya alışın! (Bir otomobil markası)
- Meyveler gaza geldi! (Meyveli soda)

SLOGANLARDA NELERE DİKKAT EDELİM!

- GENEL ÖZELLİKLER:
 - Basit olmalı
 - Orijinal olmalı
 - İnanılır olmalı
 - Hatırlanabilir olmalı
 - SBE'ni çağrıştırmalı
 - Dersi farklılaştırmalı
 - Olumlu duygular yaratmalı
 - Kişiliğimizi yansıtmalı
 - Karşı taraf cevap bulamamalı

3. UYGUN GÖRSELLER BULALIM!

KARADENİZ

Ara

Yaklaşık 23.100 sonuç (0,25 saniye)

Gelişmiş arama

Her şey

Görseller

Daha fazla

Tüm boyutla

Büyük

Orta

Simge

Şundan daha büyük:

Tam olarak...

Herhangi bir tür

Yüz

Fotoğraf

Küçük resim

Çizim

Herhangi bir renk

Tam renk

Siyah beyaz

Standart görünüm

Boyutları göster

Baştan başla

Büyük

İlgili Aramalar: karadeniz bölgesi karadeniz haritası karadeniz harita karadeniz horon karadeniz manzara

ÖRNEK AFİŞLER

HİÇ DERS ANLATAMADIĞINIZ OLDU MU?

Hele söyle kurban olduğum hele söyle,
Efim efim donarken gecenin ayazında.
Nefesin buhar olup çıkarken son defa,
Çıkmamış bıyıklarından buz sarkarken yiğidim,
Elin mi önce dondu, yoksa ayakların mı?
Kim düştü önce toprağa sen mi arkadaşın mı?
Doksan bin can düşerken bir bir yere
Yükselirken sessiz çığlıklar tekbirlerle birlikte.
Kim düştü önce aklına anan mı..
Hele söyle kurban olduğum..
Yoksa yoksa balan mı?
Şimdi ne zaman aklıma düşsen
Gözümden yüreğime gözyaşlarım buz tutmuş..
Ne zaman seni ansam.
İçim yanar, dışım donar.
İçim dışım çığ tutar.
Sarıkamış yalandır, borandır Sarıkamış,
Sarıkamış ayazdır, destandır Sarıkamış,
Sarıkamış evlattır tam doksan bin.
Evladı buz kesmiş, evladı toprak olmuş,
Tam doksan bin anadır Sarıkamış.
Doksan bin anadır Sarıkamış.
Yaradır Sarıkamış,
Borandır Sarıkamış,
Destandır Sarıkamış..

Bedirhan Gökçe

Bütün bir geceyi uykusuz geçirmene sebep olan şeyleri bir nefeste anlatamazsın. Önce içine atarsın, sonra susarsın.

Murathan Mungan

BİLİYOR MUSUNUZ? 1924'DEN ÖNCE RİZE'DE ÇAY YOKTU!

Çayın Türkiye'de ilk üretilmesine merhum Zihni Derin vesile olmuştur. 1921 yılında Tarım Bakanlığı'nın kurduğu komisyon Rize ve çevresinin huzurlu bir yaşama kavuşabilmesi için öncelikle insanların geçimini sağlayacak iş ve çalışma imkânına kavuşması gerektiği ileri sürülmüştür. Komisyon bu görüşü kabul etmiş ve Rize'de incelemelerde bulunmak üzere Zihni Derin'i görevlendirmiştir. Derin'in yaptığı ön çalışmalar çeşitli teşebbüslerle devam eder fakat gerek halkın gerek devletin konuya yeteri kadar eğilememesinden dolayı istenilen sonuçlar elde edilemez.

Zihni Derin, konuya hal çaresi bulmak için bir kanun teklifi hazırlar, bakanlık kanalıyla Meclis'e sunar. Bu tasarı, o dönemin Rize Mebuslarının desteğiyle 6 Şubat 1924 tarih ve 407 sayılı kanunlaşır ve "Rize Vilayeti ile Borçka Kazasında; Fındık, Portakal, Limon, Mandalina, Çay Yetiştirilmesi Hakkındaki Kanun" adıyla yürürlüğe girer.

1924 yılından 1937 yılına kadar yapılan deneme üretimlerinin olumlu sonuç vermesi üzerine çay bahçesi kurulur. Zihni Derin, 1938 yılında Tarım Bakanlığının Çay Organizatörü olarak çalışmaya başlar. 1945 yılında emekli oluncaya kadar, çay üretiminin yaygınlaşması için yorucu bir çabanın içinde bulunur. Artık devlet desteğiyle beraber Rize'de çay tarımı yaygınlaşır. 1947 yılında ilk çay fabrikası kurulur ve sonraki yıllarda Rize ili çayın vazgeçilmez yetiştirme alanı olur.

Zihni Derin'i başarıya götüren neydi?

- İyi bir ziraat mühendisi olması
- Bölge iklimini iyi bilmesi
- ...

Ne olduğunu çok iyi biliyoruz;

“Biraz da **bu ülke için yaşamak!”**

BUZATI

Göl kalın donduğu zamanlarda kullanılan bir araçtır. Bir insanın bağdaş kurup ya da diz üstü oturabileceği büyüklükte alçak bir iskemledir. Ön tarafı yukarıya meyillidir. En altına buzda süratle kayması için kemik yerleştirilir. Söylenilene göre en iyi kemik köpek kemiği imiş. Üzerine oturulduktan sonra uçları sivri demirli iki değnekle ki buna "mizmile" derler itilerek, buz üstünde süratle gidilir. Bunun biraz daha büyüğü yapılarak karşı dağ kıyılarından odun getirildiği olur. 1949 yılındaki büyük donda bu olayları gördüm. Ortaasyadaki Hakas Türkleri bölgesinde benzer şekilde buzlu arazide gittikleri Radolfun kitabında bahsedilmektedir (Veziroğlu, 2005).

1949 yılında Camiardı açıklarında buz tutan göl üstünde buzatı'yla gezen Eğirdir'liler

KÜLTÜRÜMÜZÜ BİRİLERİ HATIRLATMALI!

**TARİHİN NEREDE?
KÜLTÜRÜN NEREDE?
ÜLKEN NEREDE?
TOPLUMUN NEREDE?
SEN NEREDESİN / NERELİSİN?**

**COĞRAFYASIZ
OLMAZ!**

HUKUK'UN GECİKMESİ HUKUKSUZLUKTUR!

W. S. LANDOR

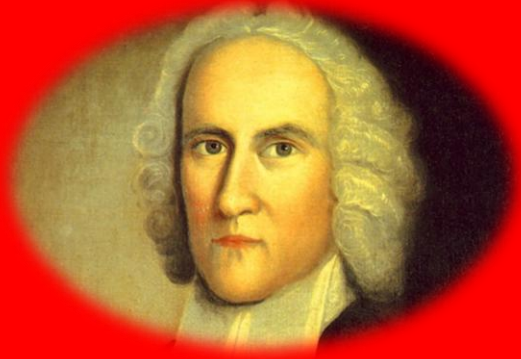

YA ÖĞRETİLMEMESİ?

TARİH İLGİNÇTİR!

İkinci koca vergisi: İspanya'da 14. yüzyılda nikâh masasına oturan kadından vergi alındı. Nedeni ise kadının ikinci evliliği yapmasıydı.

Peruk vergisi: Kel kafasına peruk taktı, devlet de ondan vergi istedi. Venedik'te 15. yüzyılda kayıtlara geçen bu olay en ilginç vergiler arasında yer aldı.

Çizme vergisi: 18. yüzyılda Prusya kralı 2. Frederick, çizmelerden vergi alınmasını emretti ve çizme vergisi toplattı.

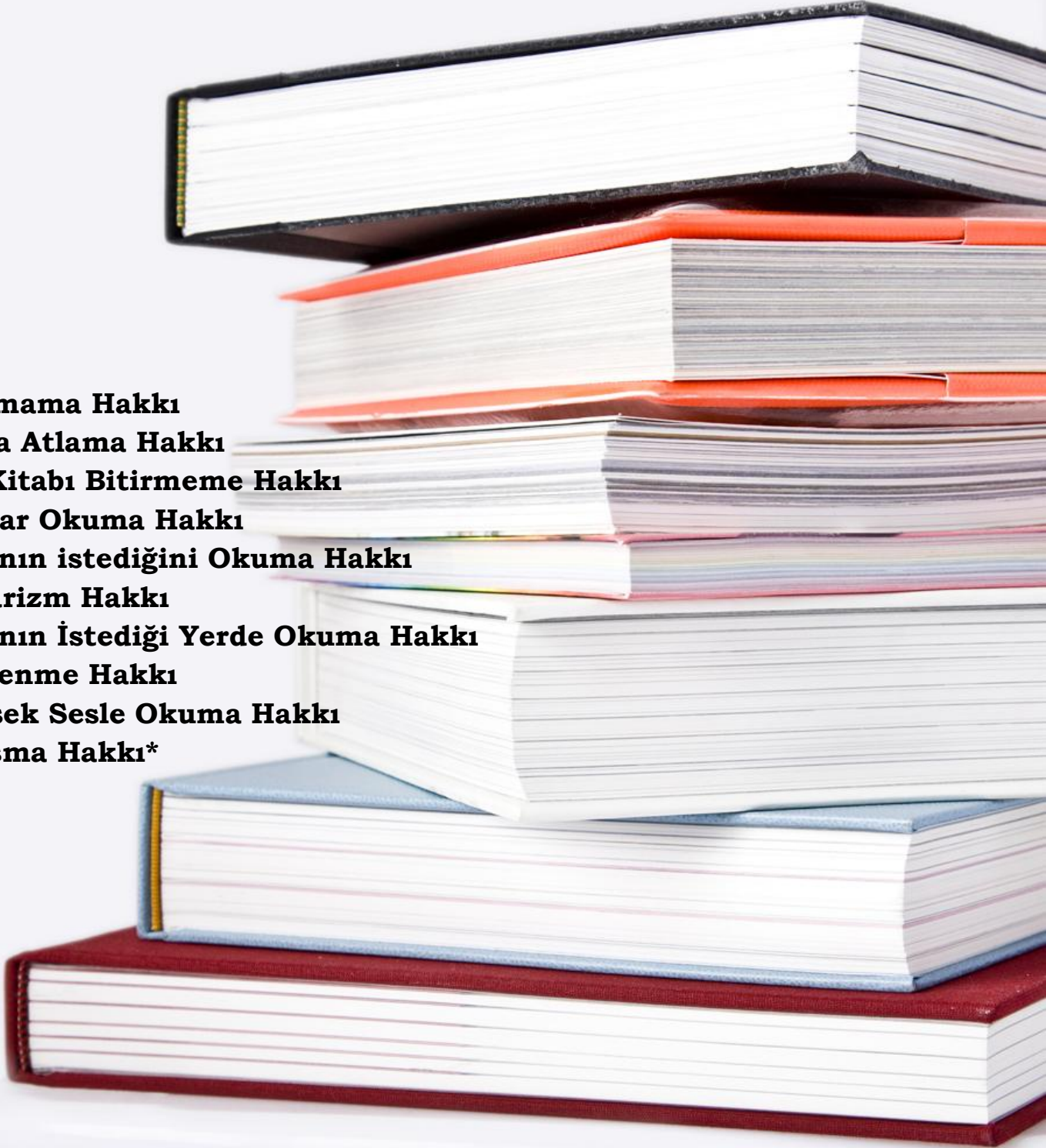
Bıyık vergisi: Uruguay'ın Durazno kent meclisi 1867 yılında erkeklere bıyık vergisi koydu. Bıyığın her santimi için 2 peso alındı. Ancak tepki çok sert olunca kısa sürede bundan vazgeçildi.

Bekâr erkek vergisi: Bizde tek parti döneminde Yozgat Milletvekili Süleyman Sırrı Bey, bekâr erkeklerden vergi alınmasını istemiş. Buna ünlü yazar Hüseyin Rahmi Gürpınar "evlenmedim, evlenmeyi de düşünmüyorum. Bekârlığın ceremesi kaç lira ise çekmeye hazırım" diye cevap yazar.

OKUR HAKLARI

1. Okumama Hakkı
2. Sayfa Atlama Hakkı
3. Bir Kitabı Bitirmeme Hakkı
4. Tekrar Okuma Hakkı
5. Canının istediğini Okuma Hakkı
6. Bovarizm Hakkı
7. Canının İsteddiği Yerde Okuma Hakkı
8. Çöplene Hakkı
9. Yüksek Sesle Okuma Hakkı
10. Susma Hakkı*

* Daniel Pennac

**SORUMLULUKLARIN İLKİ;
BİLMEK!**

Dünya üzerindeki tüm böcekleri yok ederseniz; dünya 50 yıl içerisinde yok oluyor.
Dünya üzerinde tüm insanları yok ederseniz; dünya 50 yıl içerisinde kendi kendini yeniliyor.

Prof. Dr. Ken ROBINSON

**ASIL FAZLALIĞIN NE OLDUĞUNU BİR
DAHA DÜŞÜNÜN?**

DİZİLER KURGUDUR!

KAHRAMAN: KURGU

OLAY: KURGU

KAHRAMAN: KURGU

OLAY: KURGU

KAHRAMAN: GERÇEK

OLAY: KURGU

TARİH İSE GERÇEK!

NEDEN SOSYAL BİLGİLER?

DERS: Sosyal Bilgiler
Konu: Meslekler

- Herkesin hayran olduğu bir müzisyen olabilirsiniz...
- Zeki bir matematikçi olabilirsiniz...
- Yetenekli bir sporcu olabilirsiniz...
- Yenilikçi bir mimar olabilirsiniz...
- Tanınmış bir hukukçu da olabilirsiniz...
- Ya da en çok satanlar listesine giren bir edebiyatçı...

Şu soruyu kendinize sormuyorsanız yaptığınız işin ne önemi var!

BU ÜLKE İÇİN NE YAPIYORUM?

BU ÜLKE İÇİN NE YAPIYOSUNUZ?

BU ÜLKE İÇİN!

BUNLARI GÖRDÜĞÜNÜZDE AKLINIZA AYNI ŞEYLER Mİ GELİYOR?

571

29 MAYIS

1071

18 MART

1453

23 NİSAN

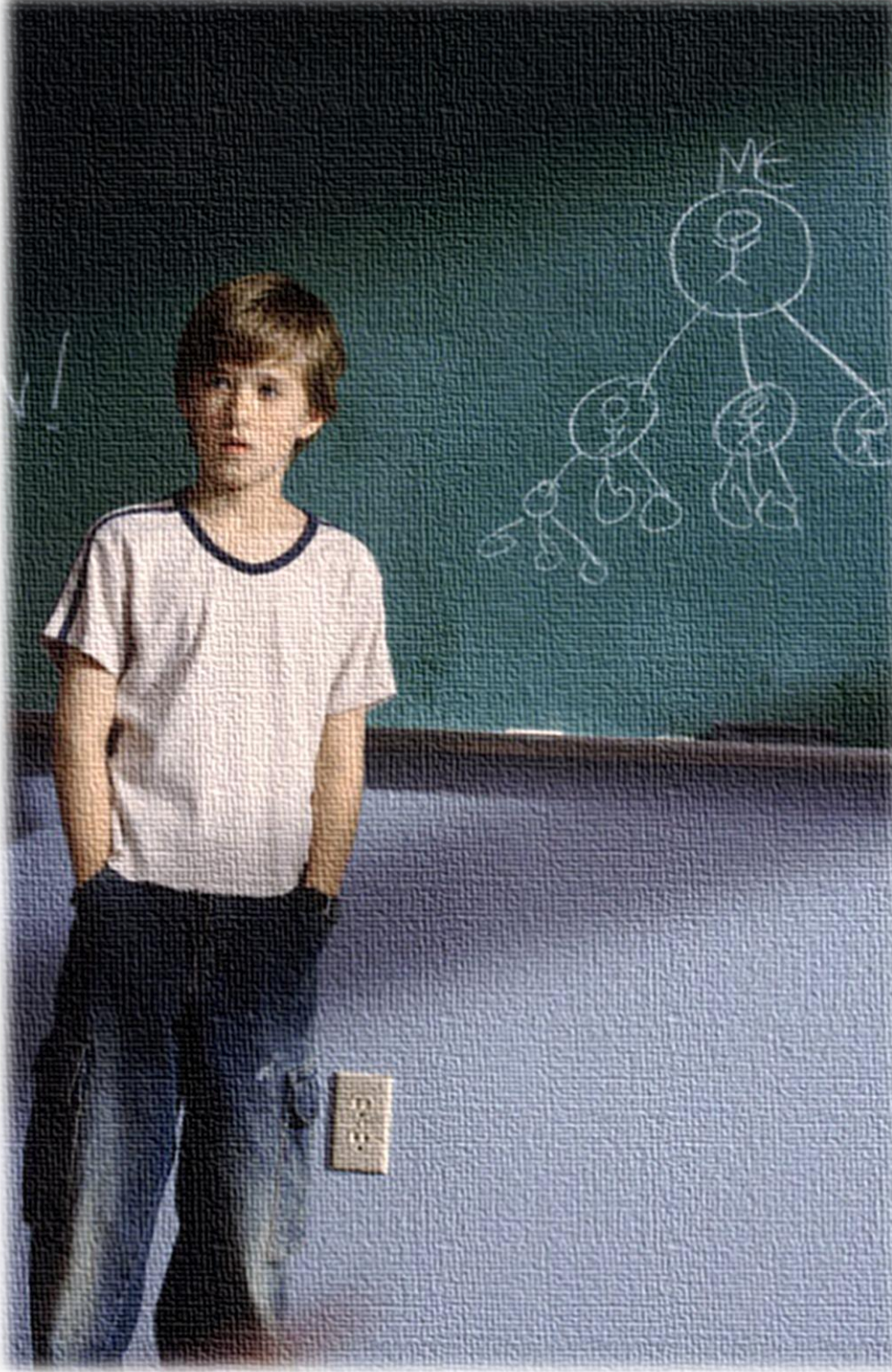
1881

10 KASIM

1923

ORTAK HAFIZANIZI KİM İNŞA EDİYOR?

DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK MÜMKÜN MÜ?

Trevor McKinney, ailevi sorunları olan bir ilköğretim öğrencisidir.

O gün sosyal bilgiler öğretmeni derse girer ve bir proje ödevi verir: *“Dünyayı değiştirecek bir fikir bulun!”*

Trevor, proje için şunu düşünür: *“Bir insana yardım alındığında, bu yardımı yapan kimseye bir iyilikle karşılık vermek yerine, bambaşka üç yeni kişiye yardım etmek. Yani yardımı geri ödemek yerine onu yaymak.. Böylece iyilikler tüm dünyaya yayılacaktır.”*

Yansıtıcı İnceleme Alanı Olarak Sosyal Bilgiler Öğretimi: Bu yaklaşıma göre sosyal bilgiler dersleri ülkede yaşanmakta olan toplumsal, kültürel, ekonomik, siyasi vb. sorunları merkezi alır ve çözümüne yönelik bir gelecek vizyonu inşa eder.

BİZCE MÜMKÜN!

BAKKALA HESABINI “MATEMATİK” ÖĞRETİRSE

MÜŞTERİYE OLAN SAYGIYI “BİZ” ÖĞRETİRİZ...

VATAN HAINİ!

Elbette hain değildi. Dünyanın en namuslu adamlarından biriydi. Ölürken yastığının altından parasızlıktan alamadığı ilaçlarının reçeteleri çıktı. Bunu Tarık Mümtaz Göztepe anlatıyor. Ve cenazesini rehin ettiler San Remo'da. Akrabaları, arkadaşları cenazeyi kaçırdılar da gömüldü. Bunlar hakkında hüküm verebilmek için önce bilgili olmak lazım. Bakın Hazine-i Hassa Reisi Refik Bey'i çağırıp sayım yaptırdı gitmeden evvel. Her şeyin tam yerinde olduğunu tespit ettirdi. Nuriye Hanım, oradan Kaşıkçı Elması'nı alıp gidebilirdi. Hakkıydı, ailesinindi çünkü. Kesinlikle bunlar namusu mücessem (Cemal Kutay).

Mesela karısına bir merasimle takmak için bir yüzük ve gerdanlık gelmiştir, onlar da teker teker ailesin üstünden, kızının boynundan, alıp hazineye iade edilmişlerdir. Padişahın maaşı var, 23 gün çalışmış o ay, yedi gününü kısmış, öyle almış maaşı. "Çıkıyorum çünkü Türkiye'den. Hakkım yok benim bunda diyor. Özetle birinin kahraman olması için birinin hain olması gerekmiyor (İsmet Bozdağ)

PEŞİN HÜKÜMLERİN DEĞİL GERÇEKLERİN PEŞİNDEYİZ!